

853588.2324974.2327662

Pan
Andrzej Byrwa
Prezes Zarządu
Konwent Kierowników Jednostek Komunalnych
Woj. Podkarpackiego
ul. Pod Rozborzem 13
37-200 Przeworsk

Szanowny Panie,

odpowiadając na pismo z dnia 10 stycznia 2019 r. z prośbą o zwiększenie potencjału instalacji zagospodarowujących kaloryczne frakcje odpadów, uprzejmie wyjaśniam.

Gospodarka odpadami w Polsce powinna być oparta przede wszystkim na realizacji ustanowionej w przepisach krajowych i europejskich hierarchii sposobów postępowania z odpadami oraz gospodarce o obiegu zamkniętym (GOZ). GOZ jest to koncepcja zmierzająca do racjonalnego wykorzystania zasobów i ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko wytwarzanych produktów, które podobnie jak materiały oraz surowce powinny pozostawać w gospodarce tak długo jak jest to możliwe, a wytwarzanie odpadów powinno być jak najbardziej zminimalizowane.

Zgodnie z tą zasadą w pierwszej kolejności należy zapobiegać powstawaniu odpadów. Odpady, których powstaniu nie udało się zapobiec powinny zostać odpowiednio zagospodarowane, w szczególności przez przygotowanie do ponownego użycia lub recykling. W dalszej kolejności wskazywane są inne procesy odzysku (w tym termiczne przekształcanie z odzyskiem energii), natomiast unieszkodliwianie (np. składowanie) jest najmniej preferowanym kierunkiem zagospodarowania odpadów.

Dlatego zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami termiczne przekształcanie odpadów z odzyskiem energii można umiejscowić jako metodę preferowaną jedynie przed unieszkodliwianiem odpadów przez składowanie lub spalanie bez odzysku energii, ale zdecydowanie mniej korzystną niż przygotowanie do ponownego użycia, czy poddanie odpadów recyklingowi.

Powyższa zasada znajduje odzwierciedlenie zarówno w przepisach krajowych dotyczących gospodarki odpadami, jak i w kierunkach polityki Rządu RP, które zostały określone przede wszystkim w uchwale Rady Ministrów nr 88 Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2016 r. w sprawie Krajowego planu gospodarki odpadami 2022 (M. P. poz. 784).

Krajowy plan gospodarki odpadami 2022 (Kpgo 2022) wyznacza cele w gospodarce odpadami komunalnymi, m.in. takie jak doprowadzenie do funkcjonowania systemu zagospodarowania odpadów zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, w tym m.in. cel ograniczający do 30% udział masy termicznie przekształcanych odpadów w 2020 r. Termiczne przekształcanie odpadów z odzyskiem energii powinno stanowić bowiem uzupełnienie systemu gospodarki odpadami komunalnymi, przyczyniając się do ograniczenia ilości odpadów kierowanych na składowiska. Nie powinno natomiast wpływać negatywnie na osiągnięte poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu. Z tego względu udział tej metody w przetwarzaniu odpadów komunalnych nie powinien przekraczać około 1/3 masy wytworzonych odpadów komunalnych.

Zgodnie z nowymi celami określonymi na poziomie Unii Europejskiej w tzw. pakiecie odpadowym, ustanowiono poziom składowania odpadów komunalnych, który w 2035 r. powinien wynosić nie więcej niż 10% całkowitej ilości wytwarzanych odpadów komunalnych. Zatem składowaniu powinny być poddane wyłącznie te odpady, które nie nadają się do zagospodarowania w żaden inny sposób.

W dniu 16 września 2015 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 16 lipca 2015 r. w sprawie dopuszczania odpadów do składowania na składowiskach (Dz. U. poz. 1277). Zastąpiło ono rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 8 stycznia 2013 r. Powyższy przepis został wprowadzony do regulacji dotyczących kryteriów składowania odpadów w połowie 2007 r., a więc już ponad 10 lat temu. Pierwotnie miał wejść w życie 1 stycznia 2013 r., następnie termin ten został przesunięty na 1 stycznia 2016 r. Przepis ten wprowadza m.in. parametr - ciepło spalania, który w praktyce uniemożliwia składowanie odpadów o kaloryczności przekraczającej wielkość 6MJ/kg suchej masy. Celem wprowadzenia powyższego przepisu było przede wszystkim zwiększenie efektywności prowadzenia selektywnej zbiórki „u źródła”, co wynika przede wszystkim z konieczności realizacji nałożonych na Polskę obowiązków unijnych w zakresie osiągnięcia wyznaczonych przepisami prawa poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych. Natomiast termiczne przekształcanie odpadów nie jest pożądanym kierunkiem ich zagospodarowania i powinno dotyczyć tylko takich odpadów, których nie można przetworzyć w procesach recyklingu.

W celu ograniczenia powstawania frakcji „kalorycznej”, należy w pierwszej kolejności podjąć działania zwiększające efektywność prowadzenia selektywnej zbiórki „u źródła”, po czym dopiero w dalszej kolejności pozostałe zmieszane odpady komunalne powinny być przetwarzane w instalacji MBP w taki sposób, aby powstawało jak najwięcej odpadów nadających się do recyklingu i odzysku albo przekazane do termicznego przekształcenia. Zwiększenie udziału selektywnej zbiórki „u źródła”, zdecydowanie wpłynie na zmniejszenie masy i obniżenie kaloryczności odpadów powstających w instalacjach przetwarzających zmieszane odpady komunalne. Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że odpady „kaloryczne” to także frakcje surowcowe, zatem należy zmodernizować instalacje MBP w

takim kierunku, aby możliwe było doczyszczanie frakcji surowcowych oraz bardziej efektywne dosortowanie odpadów resztkowych, aby wydzielić odpady nadające się do recyklingu.

Biorąc powyższe pod uwagę, zmiana przepisów prawa w postulowanym zakresie nie znajduje uzasadnienia.

Niezależnie od przedstawionej wyżej argumentacji uprzejmie informuję, że ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw wprowadza również rozwiązania mające na celu usprawnienie funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Wprowadzone narzędzia, powinny przyczynić się do obniżenia kosztów funkcjonowania systemu czyli opłat pobieranych od mieszkańców, m.in. poprzez rozwiązania mające na celu zachęcenie mieszkańców do selektywnego zbierania odpadów komunalnych tj. możliwość zmniejszenia opłaty za gospodarowanie odpadami ze środków finansowych pochodzących ze sprzedaży surowców wtórnych zebranych selektywnie na terenie gminy, obniżenie opłat w związku z zagospodarowaniem bioodpadów w kompostowniku, ale wymaga to od samorządu gminnego większej niż dotychczas aktywności w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

Ponadto zniesiono konieczność przekazywania odpadów komunalnych do instalacji w ramach regionu, co będzie miało wpływ na ograniczenie monopolizacji rynku i ryzyka zmów cenowych oraz obniżenie opłat związanych z zagospodarowaniem odpadów komunalnych.

W ustawie o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw, nowelizującej ustawę o odpadach wpisano limit 30% udziału masy termicznie przekształcanych odpadów komunalnych oraz odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych w stosunku do masy wytworzonych odpadów komunalnych na terenie kraju.

Dotychczas udział ten został określony w Krajowym planie gospodarki odpadami. Ostatnie aktualizacje wojewódzkich planów gospodarki odpadami (w 2017 r. i 2018 r.) uwzględniały ten aspekt w swoich postanowieniach odpowiednio planując infrastrukturę w zakresie termicznego przekształcania strumienia odpadów komunalnych. Wprowadzenie maksymalnego udziału termicznego przekształcania strumienia odpadów komunalnych wspomogę osiągnięcie wyższych poziomów recyklingu do czego kraj jest zobowiązany przepisami unijnymi.

Dotychczas brak było instrumentu umożliwiającego kontrolę postępów rozbudowy i modernizacji infrastruktury do termicznego przekształcania strumienia odpadów komunalnych, a weryfikacja stanu faktycznego następuje w cyklach aktualizacji wojewódzkich planów gospodarki odpadami (nie rzadziej niż co 6 lat). Prowadzi to do sytuacji, gdzie nierealizowane inwestycje blokują dostępne moce przerobowe dla innych, nowocześniejszych instalacji.

Monitorowaniem oraz nadzorem nad nieprzekraczaniem w skali kraju 30% udziału termicznego przekształcania strumienia odpadów komunalnych zajmować się będzie minister właściwy do spraw środowiska. Ponadto minister wyda w drodze rozporządzenia listę instalacji termicznie przekształcających odpady ze strumienia odpadów komunalnych zarówno już

funkcjonujących, jak i instalacji planowanych. Wyłącznie te instalacje, które zostaną określone w rozporządzeniu jako planowane będą mogły uzyskać stosowne wymagane decyzje administracyjne. W sytuacji gdy będą następować znaczne opóźnienia (co najmniej 2 lata) w stosunku do zaplanowanego sposobu realizacji inwestycji będzie istniała możliwość zastąpienia takiej inwestycji kolejną. Rozporządzenie to planowane jest do wydania w połowie roku 2020.

Z poważaniem

Magda Gosk

Dyrektor

Departament Gospodarki Odpadami

/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Biuro Prezesa Rady Ministrów w KPRM (w związku z pismem z dnia 17 stycznia 2019 r., znak: BPRM.216.4.3.2019 (2))